

ρ ἂ ν τ ἦ ν ε ἢ ν. οὕτω καλεῖ ὁ Ἰησοῦς τὴν χαρὰν, τὴν ὁποίαν ἡ μαθηταὶ του ἔλαβον γνωρίζοντες καὶ πιστεύοντες εἰς αὐτόν. Προσηγορίῃ λοιπὸν οὕτω ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ τῶν μαθητῶν του, ἵνα οἱ αὐτοὶ χαίρουν ἀκούοντες ὅτι καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ θὰ ἔχωσι μετ' αὐτῶν τὴν προστασίαν καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν μέλλων νὰ σταυρωθῇ, δίδει εἰς τοὺς μαθητάς του τὰς τελευταίας αὐτοῦ συμβουλὰς καὶ ὡς ἄλλος πατὴρ παρηγορεῖ αὐτοὺς καὶ ἐνισχύει εἰς τὸ μέγα καὶ δυσχερές αὐτῶν ἔργον. Ἐπειτα ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμούς· εἰς τὸν οὐρανὸν λέγει ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα, ἵνα ὁ Ἰησοῦς διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ δοξασθῇ, ἀπερχόμενος εἰς τὸν οὐρανὸν αὐτοῦ πατέρα, παρὰ τῷ ὁποίῳ ὑπῆρχε πρὶν ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον· καὶ ἐδοξάσθη ἀληθῶς ὁ Ἰησοῦς, διότι ἐπίστευσαν οἱ ἄνθρωποι εἰς αὐτὸν καὶ τὸν ἐλάτρευσαν. Ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανὸν αὐτοῦ πατέρα ἐδόξασεν ὁ Ἰησοῦς, διότι ἐκπληρώσας τὴν θέαν αὐτοῦ ἀποστολὴν ἐφάνερωσεν εἰς τὸν κόσμον τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, τὸν ὅποιον οἱ ἄνθρωποι ἠγνόουν, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἐννοιαν εἶχον διαστρέψει. Εὐχεται ἐπίσης ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Θεόν, ὅπως διατηρήσῃ τοὺς μαθητάς του ἐν τῇ πίστει εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους ἐνότητι καὶ ἀγάπῃ. Ἰδιαίτερος δὲ προσεύχεται ὁ Ἰησοῦς ὑπὲρ τῶν μαθητῶν του ὅχι διότι ἀδιαφορεῖ πρὸς τὸν κόσμον, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἦλθε νὰ πάθῃ καὶ ἀποθάνῃ, ἀλλὰ διότι εἶχον ἀνάγκην ἰδιαίτερας ἐνισχύσεως οἱ μαθηταὶ του, οἱ ὅποιοι ἐμελλον νὰ ὑπομείνῃσι μυρίους διωγμούς καὶ θλίψεις, καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου, ὑπὲρ τῆς πίστεως εἰς τὸν ἐσταυρωμένον. Μὴ λησμονώμεν ὅτι εἰς ἑκαστονὲς ἡμῶν ἔχει ὁρίσει ὁ Δημιουργὸς σκοπὸν τινα ἐν τῷ κόσμῳ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἔχει νὰ ἐκπληρώσῃ ἰδίαν ἀποστολὴν εἰς στενότερον ἢ εἰς εὐρύτερον κύκλον. Ἐκ τῆς πιστῆς ἐκπληρώσεως τοῦ σκοποῦ τούτου ἐξαρτᾶται ἡ πρόοδος καὶ ἡ εὐμερὶς καὶ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν. Εὐτυχὴς ἐκεῖνος, ὅστις εἰς τὸ τέρμα τοῦ βίου του ἀφικόμενος, δύναται νὰ εἴπῃ ὡς ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Θεόν· «Τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω». Καὶ τῶν ἐπαίνων τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς ἀμοιβῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀναδεικνύεται ἄξιος. Μὴ λησμονώμεν ἐπίσης ὅτι πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ ἡμῶν ἔχομεν ἀνάγκην τῆς ἀνωθεν ἐνισχύσεως, διότι ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ἡμῶν ἀδυναμίᾳ προσκρούμεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς ἐμπόδια πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ κινδυνεύομεν πολλάκις ν' ἀποκώμωμεν. Δύναμιν ἀκαταγώνιστον ἀντλεῖ πᾶς ἄνθρωπος εἰς τὸ ἔργον του, ἂν ἀπὸ καρδίας πιστεύῃ εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν καὶ εἰς τὸν Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦν, ὅστις ὑπῆρξεν δι' ἡμᾶς ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ, καὶ ὅστις ἔπαθε καὶ ἀπέθανεν, ἵνα ἀφῆσθαι εἰς ἡμᾶς τὸν βίον αὐτοῦ τύπον καὶ ὑπογραμμόν. Αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσιν σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν».

ΑΤΟΠΟΣ Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΡΩΜΑΝΙΚΑΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ἀπεδείξαμεν ὅτι καὶ ἡ φύσις τῆς Λατινικῆς γλώσσης καὶ ὁ καταρτισμός τῶν Ῥωμανικῶν λαῶν ὑπῆρξεν ὅλος διάφορος τῆς φύσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῆς συστάσεως τῶν λαλούντων κατὰ πάντας τοὺς αἰῶνας τὴν Ἑλληνικὴν, καὶ ὅτι ἐκ τῶν διαφορῶν τούτων ἐπεβάλλετο πάντοτε διάφορος ὁ καταρτισμὸς τοῦ γραπτοῦ λόγου εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς ἐκείνους. Ἀς ἴδωμεν τώρα καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως τὴν ἱστορικὴν πορείαν τῶν λαῶν ἐκείνων καὶ ἡμῶν.

Οἱ Ἕλληνες ὑπετάχθημεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ ἀπετε-

λέσαμεν μέρος τοῦ ἀπεράντου αὐτῶν κράτους· ἀλλ' ἔνεκα λόγων ἱστορικῶν οἱ Ῥωμαῖοι ἠναγκάσθησαν νὰ μεταφέρωσι τὴν πρωτεύουσάν τοῦ κράτους τῶν ἀπὸ τῆς Δύσεως εἰς τὴν Ἀνατολήν, οὕτω δὲ ἡ Κωνσταντινούπολις κατέστη τεράστιος προμυχὴν πασῶν τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας, καὶ τὸ κράτος τοῦτο ἐξῆλθινθεν ταχέως ἡδυνήθη νὰ σωθῇ μὲν αὐτὸ ἐπὶ πολλὰς ἑκατονταετηρίδας, ἀποκρούον τοὺς ἀπὸ Βορρᾶ καὶ Νότου ἀπὸ δυσμῶν καὶ ἀνατολῶν ἐπερχομένους βερβάρους, νὰ σώσῃ δὲ καὶ τὴν ὀρθοδοξίαν, τὴν σοφὴν νομοθεσίαν, τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας, τὰ γράμματα, καθόλου τὸν πολιτισμὸν καὶ δὴ καὶ τὴν γραπτὴν παράδοσιν τῆς γλώσσης παρὰ τὴν προφορικὴν. Ὡς τάναντία ἐγίναν ἐν τῇ Δύσει. Καὶ οἱ Ῥωμαῖκοι λαοὶ ἀπετέλεσαν μέρος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶχον ἐνδοξον παρελθόν, ὅπως οἱ Ἕλληνες, οὐδὲ πολιτισμὸν ἔρχον ὥπως οὗτοι, κατεπόθησαν κατὰ μικρὸν καὶ συνεχωνεύθησαν ὅλως εἰς τὸ ἀχανές κράτος ἐκεῖνο· καὶ ἔπειτα ἐπειδὴ ἀτελὴς ἐπροστατεύοντο, ἐπῆλθον αἱ μεταναστεύσεις τῶν ἐθνῶν, κατέλυσαν βαθμῶδὸς τὸ συγκρατοῦν καὶ ὁπωσδήποτε ἐκπολιτίζον αὐτοὺς Ῥωμαϊκὸν κράτος, ἱδρυσαν βάσβαρον βασιλείαν, καὶ οὕτω διεκοίμην τὸ ἔργον τῆς ἐξημερώσεως καὶ ἐξεβαρβάρωσαν τοὺς οὐχὶ ἐντελῶς πολιτισμένους λαοὺς ἐκείνους.

Οἴκοθεν τώρα νοεῖται ὅτι εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἀναρχίας καὶ ἀκαταστασίας εὐρισκόμενα τὰ ἔθνη ἐκεῖνα οὐδὲ νὰ ὀνειρεσθῶσι τὴν διατήρησιν τῆς γραπτῆς καὶ λογικῆς παραδόσεως τῆς Λατινικῆς γλώσσης ἡδύναντο. Οἱ δὲ κατεξουσιάζαντες αὐτὰ βάρβαροι, ὄντες γεννητοὶ τὰ πολεμικά, κατεφρόνουν τὰ γράμματα καὶ τοὺς εἰδότας αὐτά, ἄλλως τε καὶ ἀφοῦ, ὡς ἐπίστευετο, διὰ τὰ γράμματα, διὰ τὰ θέατρα, διὰ τὸν πολιτισμὸν καθόλου οἱ κῆτοικοι τῶν χωρῶν τούτων εἶχον ἐκθληνυθῇ καὶ καταστῇ ἀπόλεμοι, ὥστε εὐκόλως ὑπετάσσοντο εἰς τοὺς ἐκάστοτε ἐπερχομένους βερβάρους.

Λοιπὸν ἡμεῖς εἴχομεν καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας πολιτεῖαν μετὰ νομοθεσίας ἐξόχου, διοικήσιν, δικαστήρια, στρατόν, σχολεῖα, βιβλία, Μονᾶς, γράμματα, ἐπιστήμας καὶ τέχνας, ἐν ἐνὶ λόγῳ πολιτισμὸν, ὥστε ὡς ἔθνος ἀληθῶς πολιτισμένον ἀδιαλείπτως ἐσφύζομεν τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν τῆς γλώσσης καὶ τὸν πολιτισμὸν καὶ ἐκκαλλιεργοῦμεν κατὰ τὸ ἐνὸν αὐτόν, ἡμεῖς μέχρις ἐσχάτων ἀκόμη ὁ φάρος ὁ φωτίζων πάντα τὰ γείτονα ἔθνη· οἱ δὲ τῆς Δύσεως κῆτοικοι ἐστεροῦντο πάντων τούτων, δὲν ἦσαν ἐξ ἀρχῆς ἀληθῶς πολιτισμένα ἔθνη, ἐξεβαρβάρωθησαν δ' ἔπειτα περισσώτερον, δὲν εἶχον παραδόσεις ὁποίας ἡμεῖς, δουλωθέντες δ' ὑπὸ βερβάρων ἔπαυσαν ἐπὶ αἰῶνας νὰ ἔχουν τὴν ἐλαχίστην ιδέαν περὶ ἐπιστήμης καὶ γραμμάτων καὶ καλλιεργίας αὐτῶν ἢ περὶ διασώσεως τῆς γραπτῆς, τῆς δοκίμου γλώσσης κ.τ.λ. Κατ' ἀνάγκην ἄρα ἐκεῖνοι ἀπώλεσαν τὸν μίτον τῆς ἀρχαίας παραδόσεως καὶ δι' αὐτὸ, ὅτε βραδυτέρον ἤρχισαν νὰ ἐκπολιτίζωνται, ἐσχημάτισαν μὲν νέαν κράτη (οὐχὶ συνέχισαν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ, ὅπως ἡμεῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος ἐφρονόουμεν ὅτι ἐσφύζομεν), ἔλαβον δὲ καὶ ὡς βάσιν τοῦ λόγου τῶν τὴν προφορικὴν παράδοσιν τῆς γλώσσης, ἀφοῦ ταύτην μόνον εἶχον καὶ ἤξευρον.

Καὶ τῶρα ἐρωτᾶται πᾶς νοῦν ἔχων ἄνθρωπος· ἦτο ποτὲ δυνατόν, ἀφοῦ τοσοῦτον διάφορα καὶ ἐξ ἀρχῆς καὶ κατόπιν ἦσαν πάντα ταῦτα παρ' ἡμῶν καὶ παρ' ἐκείνους, νὰ ἀναπτυχῶσιν ὁμοίως καὶ νὰ ὀδηγήσωσιν εἰς ὅμοια ἀποτελέσματα; καὶ εἶναι λογικὸν νὰ ψεγώμεθα ἡμεῖς σήμερον, διότι ὑπὸ ἄλλους ἱστορικοὺς ὁρους κατὰ πάντας τοὺς παρελθόντας αἰῶνας ζῶντες δὲν ἐλάβομεν ὡς βάσιν τοῦ λόγου ἡμῶν μόνην τὴν προφορικὴν παράδοσιν ὅπως οἱ βάρβαροι ἐκεῖνοι; Καὶ δὲν ἐλέγχουσιν οἱ διατεινόμενοι ταῦτα τὴν ἐσχάτην ἐπιπολαιότητα καὶ ἀκρίσιαν;

Η 29 ΜΑΪΟΥ 1453

Εἰς τὰς εὐμενεῖς, ὡς ἐφάνιντο, προτάσεις καὶ τὰς ἀπειλὰς τοῦ Μεχμέτη εἶχεν ἀπαντήσῃ ὁ Κωνσταντῖνος· «Τὸ νὰ σοῦ παραδώσωμεν τὴν πόλιν οὔτε ἰδικόν μου εἶναι οὔτε ἄλλου τινὸς τῶν οἰκούντων ἐν αὐτῇ· διότι ἔπαντες ἐκ κοινῆς γνώμης αὐτοπροαιρέτως θ' ἀποθάνωμεν καὶ δὲν θὰ φεισθώμεν τῆς ζωῆς ἡμῶν». Θηριωδεστέρα ἐγένετο μετὰ τοῦτο ἡ προσβολὴ τοῦ πυροβολικοῦ. Αἱ βареῖται λίθιναι σφαῖραι κατέρριψαν τὰ τεῖχη εἰς ῥάκη κατὰ τὴν κοιλιάδα μάλιστα τοῦ Λυκού. Μετὰ μεσημβρίαν δὲ τῆς Δευτέρας, εἰκοστῆς ὁγδόης τοῦ Μαΐου, ἡ τῶν τηλεβόλων θυσέλλωδης ἐπίθεσις ἐκόπασε καὶ ἐφάνετο μέχρι τῆς ἐσπέρας ὅτι θὰ καταπαύσῃ. Τότε ὁ Κωνσταντῖνος ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἀνέκτορα, ἵν' ἀποχαιρετήσῃ τοὺς οἰκείους καὶ ἔπειτα ἐξομολογηθεῖς κοινωνήσῃ τῶν ἀχράντων μυστηρίων ὡς χριστιανὸς ἔτοιμος διὰ τὴν θυσίαν τῆς ἐπιούσης. Ἐκεῖ ἐν τοῖς ἀνακτόροις πρὸς τοὺς περιστοιχιζόντας αὐτὸν Ἕλληνας εἶπεν «ὅτι ἀγωνίζονται διὰ τὴν πίστιν, διὰ τὴν πατρίδα τὴν ἱεράν, διὰ τὸν βασιλέα καὶ ἀγαθὸν πατέρα, διὰ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς. Παρεκίνησε νὰ μὴ φοβηθῶσι τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ νὰ πολεμήσωσιν ὑπὲρ τῆς πόλεως, ἥτις εἶναι τὸ καύχημα τῆς οἰκουμένης, τὸ καταφύγιον τῶν χριστιανῶν, ἡ βοηθὸς τῆς πατρίδος, ἡ ἐλπίς καὶ ἡ χαρὰ πάντων τῶν Ἑλληνῶν».

Κοινωνήσας δ' ἔπειτα ἐν τῷ ναῷ, ὑπερον, ἀφοῦ ἐπεσκέφθη τὸν περίβολον τῶν τειχῶν, περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐφθασεν εἰς τὴν Πύλιν τοῦ Ῥωμανοῦ, ὅπου πενήνκοντα τρεῖς ἡμέρας μαχόμενος εἶχεν ἀποκρούσῃ νικηφόρος τὰς ἀρχαίας ἐφόδους τῶν Τούρκων.

Ἐξ ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐτῶν φωταψία τόσον μεγάλη, ὥστε ἔλαμψεν ἡ πεδιάς, ἡ Πόλις, ὁ Γαλατᾶς καὶ ἡ θάλασσα μέχρι τοῦ Σκουτάρως καὶ τῆς Χαλκηδόνος. Θόρυβος δὲ θαυμασιώδης· ἡ φωνὴ ἀντήχει εἰς τὸ οὐρανὸν στερέωμα. Ἀναπαυθέντες δὲ ὀλίγον τῇ 1 ὥρᾳ μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἤρχισαν νὰ κινῶνται. Κατὰ ξηρὴν παραταχθέντες εἰς βραθεῖαν φάλαγγα πεζοὶ καὶ ἵππεις ἀναμένονσι τὴν διαταγὴν τῆς ἐφόδου. Αἱ πυρὶ ἐσβέσθησαν ἀνὰ τὸ στρατόπεδον· σκότος καὶ σιγὴ τοσαύτη, ὥστε ἡδυνάτο τις ν' ἀκούσῃ τοὺς παλμούς τῆς καρδίας τῶν δειλῶν. Κατὰ θάλασσαν δὲ τριακόσια πλοῖα πολεμικά καὶ μεταγωγικά ὡς μελανά πελώρια φαντάσματα προβαίνουσι, περιζωννύοντα καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τὴν πόλιν.

Ὡρα 2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον· αἱ σάλπιγγες ἐν τῇ ἀπεράντῳ ἡσυχίᾳ τῆς νυκτὸς ὡς λέοντες ἐβρυχήθησαν καὶ 160 χιλ. Τούρκων ὤρμησαν πρὸς τὰ ἐμπρός.

Προβαίνουσι ἐν τῷ βραθεῖ σκότει ὡς φρικτὸς δράκων μέλλων νὰ περισφύγῃ τὴν Πόλιν μετὰ τὰς σιδηρὰς λεπίδας του. Διαβαίνουσι τὴν πλήρη σχεδὸν τάφρον, στηρίζουσι τὰς κλίμακας ἐπὶ τῶν τειχῶν, ἀναβαίνουσι αὐτὰς καὶ διασκελίζουσιν ἤδη τὰ τεῖχη. Ἀλλ' ἐδῶ εἶναι τὰ ἀδυνατήματα στήθης τῶν ἀμυνομένων, καὶ νεκροὶ ἢ τραυματίζονται οἱ μουσουλμάνοι κυλίσονται κάτω τῶν κλιμάκων. Μέχρι τῆς ὁγδόης τῆς πρωῒας οἱ χριστιανοί, τῆς Πόλεως οἱ υπερασπισταί, ἔχουσι κυλίσῃ εἰς τὸ αἷμα τῶν τοὺς ἐπιτιθεμένους Τούρκους. Μακρὰν τῶν τειχῶν ἴστανται ἀπειλητικοὶ ἀκόμη καὶ φοβεροὶ ἀφρίζοντες ἐκ μανιωδούς μίσους.

Ἡ πεδιάς μαυρίζει ἐπὶ Τούρκους· κύκλῳ τοῦ Μαλ-Τεπέ μυριάδες ἵπποι κρούουσι τὴν δυστυχὴ γῆν μετὰ πέταλά των. Μεταξὺ τῶν ταγματῶν τῶν Τούρκων αὐτῶν τειχῶν ἀπειρα νεκρῶν καὶ τραυματιῶν πτώματα ἀνευ χειρῶν, ἀκέφαλα, με πόδας καὶ πλευρὰς συντετριμμένας, μετὰ τὰ ἔντερα εἰς τὸ

χῶμα βρέχουσι μετὰ τὸ ἀκάθαρτον αἷμα τῶν τῶ χῶμα τὸ ἀπληστον. Ἐδῶ ἀσπίδες, ἐκεῖ σπαρτιά, πέραν περικεφαλαῖαι καὶ σπάθαι δαμασκηναὶ καὶ ἄλλα ὅπλα ἔρημα χειρῶν αἱμοδύρων κεῖνται παίγιον τῶν ἀνέμων καὶ τοῦ ἵππικου. Ὁ Μεχμέτης ἀφρίζει ὡς μαινομένη θάλασσα· ὀδρίζει καὶ πόλιν μείδιζ, πλῆττει μετὰ τὸ ῥοπαλὸν τοῦ τῶ χρυσοῦν καὶ ἀλιν μετὰ τὴν φρικτὴν του χεῖρα θωπεύει. Σήμερον πρέπει νὰ κυριεύσῃ τὴν Πόλιν· ἄλλως ἡ γῆ αὕτη, ἣν πατοῦσι νὰ γείνη διὰ πάντας τάφος ἀπεράντος.

Ἐντὸς τῆς πόλεως θόρυβος ποικίλος· οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐσήμαινον τὸν κίνδυνον. Ὁ λαὸς ἀκολουθεῖ τὴν μεγάλην λιτανείαν τὴν περὶ τὰ τεῖχη· πολλοὶ δὲ ἐδραμον ἀσπλοῖ, καὶ μετὰ ζύλα, μετὰ λίθους κτυποῦντες ἀντικρούουσι καὶ αὐτοὶ τοὺς ἐχθρούς.

Ἀλλ' ἦτο γεγραμμένον εἰς τὸ βιβλίον τῆς μοίρας πτέρνα Μουσουλμάνου νὰ πατήσῃ τὴν ἱεράν τοῦ ἑλληνισμοῦ κορυφήν. Ὅτι δὲν κατάρθωνον οἱ Τούρκοι διὰ τῆς ἰσχύος, τοῦτο παρεδωκεν εἰς αὐτοὺς ἡ τύχη ἡ τυφλή.

Παρὰ τὸ παλᾶτιον τοῦ Ἐδδόμου ὑπάρχει—σήμερον κλεισμένη διὰ τοῖχου—πύλη μικρά, κατὰ τὴν μοιραίαν ἡμεραν τῶν μεγάλων ἐφόδων κλινθεῖσα ἀλλὰ μὴ φραγθεῖσα διὰ τῶν κλειθρῶν ἀσφαλῶς. Εἰς τὴν ρίζαν τοῦ τεύχους παρὰ τὴν πυλῖδα εἶχον συμπυκνωθῇ ἱκανοὶ Γενίτσαροι προσπαθοῦντες νὰ εὕρωσιν οὕτως ἀμυντήριον κατὰ τῶν ἀνωθεν βλλομένων ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τοξευμάτων. Ὀλίγοι τινὲς ἐστηρίχθησαν ἰσχυρῶς ἐπὶ τῆς κατηραμένης πύλης· αὕτη ἀνεπατάσθη καὶ οἱ Γενίτσαροι ἐχύθησαν ἐντὸς, ὅσοι ἦσαν ἐκεῖ, πενήνκοντα μόνον· ὤρμησαν ἐπὶ τὰ τεῖχη καὶ ἐπληττον τοὺς Ἕλληνας ἀμυνομένους κατὰ τῶν εἰσέτι ἀραιῶς ἐπιτιθεμένων ἐξωθεν μουσουλμάνων.

Οἱ ἀποκρουσθέντες πρὸ μικροῦ Τούρκου βλέποντες ἰδικούς των ἐπὶ τῶν τειχῶν ἐπανερχόμενοι καὶ στηρίζοντες τὰς κλίμακας ἐπὶ τῶν τειχῶν ἀναβαίνουσιν, οὐδενὸς πλέον κωλύοντος, ὡς φορτωμένα κεραυνούς καὶ χάλαζαν σκοτεινὰ σύννεφα, ὠθούμενα ὑπὸ νότου ἰσχυροῦ. Γενίτσαροι, ἀξίπιδες καὶ αὐτοὶ οἱ νεοσύλληκτοι ἀνδρίζομενοι πλημμυροῦσι τὰς ἐπάλξεις καταποντίζοντες τὸν περίβολον τῆς πόλεως μέχρι τῆς Χαρσίης Πύλης.

Ὁ αὐτοκράτωρ ὁ πιστεύων ὅτι ὁ πολέμιος καὶ μετὰ τὴν ὑποχώρησιν τοῦ τραυματισθέντος Ἰουστινιάνη, ἀπεκρούσθη καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν, αἰφνίς βλέπει τοὺς δαμνίδας πατοῦντας τὰ τεῖχη. Ἐλπίδες γλυκεῖαι βασιλεῶς καὶ στρατιώτου κούρη πτέρυγι ἐπέταξαν ἐκ τῆς καρδίας αὐτοῦ. Ἀλλ' ἂν ἔως τότε ἐμάχετο ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς Πόλεως, τότε ἀνακαμθῆναι ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς τιμῆς τῆς ὅλης πατρίδος καὶ αὐτοῦ. Οἱ πλείονες τῶν περὶ αὐτὸν στρατιωτῶν φεύγουσιν πρὸς τὰς οἰκίας αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν πηδῶντες ἀπὸ τῶν τειχῶν, ἀλλὰ καταπατοῦντες ἀλλήλους κεῖνται ἐλεεινὸς σωρὸς ἀναπνεύοντων ἐτι νεκρῶν φράσων τὴν Πύλιν τοῦ Ῥωμανοῦ, σωρὸς ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ πατήσωσιν εἰσελάνουσιν εἰς τὴν πόλιν αἱ φάλαγγες τῶν μουσουλμάνων. Ἀλλὰ περὶ τοὺς γλίσσους στρατιώται μένουσι παρὰ τὸν αὐτοκράτορα αὐτῶν ὁρμῶντα πρὸς τὰ ἀλαλάζοντα ἐπὶ τῇ νίκῃ στίχῃ τῶν ὁσμανιδῶν· ὀκτακόσιαι δ' ἐξ αὐτῶν, ἐν οἷς ὁ Θεόφιλος Παλαιολόγος ὁ σοφός, οἱ Μετοχίται οἱ Παλαιολόγοι, ὁ Δημήτριος Κατακουζηνός, ὁ πατριάρχης αὐτοῦ Νικηφόρος Παλαιολόγος καὶ ὁ Δαλιανός ὁ γερμῶν πρὸ τοῦ βασιλεῶς αὐτῶν. Ὁ Κωνσταντῖνος αἰσθάνεται τιτάνειος ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων· ἡ ψυχὴ του, ψυχὴ τῆς ὅλης μεγάλης πατρίδος τῆς ἑλληνικῆς, δὲν ἐγκαταλείπει τὸ κατεσχισμένον ἐκ τῶν κτυπημάτων τῆς σπάθης καὶ τοῦ τούρκικου σάμας του. Γύρω του εἶναι νεκροὶ ἢ ψυχορραγοῦσιν ἐκ τῶν βαρέων τραυματιῶν οἱ συμπολεμισταὶ του. Μόνος εἶναι καὶ τὸ αἷμα ποταμῶν ἐρρεῖν ἐκ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του. Στραφεὶς δὲ ἀνέκραξε· «Δὲν ὑπάρχει κανεὶς χριστιανός

νά πάρη τὴν κεφαλὴν μου;» Τούρκος ἐκτύπησεν αὐτὸν κατὰ μέτωπον· ὁ Κωνσταντῖνος ἀντιπλήττει καὶ καταβάλλει αὐτόν· ἀλλ' ὑπὸ ἐτέρου ἐκτυπήθη ἐκ τῶν νώτων καὶ κατέπεσεν—ὡς ὁ κυβερνήτης ὅστις δὲν ἀφίνει τὸ φλεγόμενον ἐκ τοῦ τηλεβολισμοῦ πλοῖον τοῦ ἀλλὰ πνίγεται μετὰ τῆς σημαίας του ὁρθιος ἐπὶ τῆς γεφύρας αὐτοῦ—μετὰ πεντήκοντα τεσσάρων ἡμερῶν ἀγῶνα, ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ, ὡς ἤρμιζεν εἰς στρατιώτην, τελευταῖος ἐν μέσῳ τῶν στρατιωτῶν του πίπτων ὡς ἤρμιζεν εἰς βασιλέα, ἡγεμόνα ἐνδόξου λαοῦ.

Κραυγὴ σπαρακτικὴ ἐν τῇ πόλει, θρήνοι, οἰμωγαί, ὀλολυγμοὶ καὶ φυγὴ πάντων πρὸς τὴν Ἀγίαν Σοφίαν. Ἀλλ' οἱ Τούρκοι, χεῖμαρρος πληθύνων, ὃν ἐξέθρεψαν βαθὺν καὶ σφοδρὸν ὁ ἰσλαμισμὸς καὶ τὰ ἄλλα μίσση τῆς ὠμῆς Ἀσίας, ὑπερέβησαν γοργοὶ τὰ τείχη καὶ πλημμυροῦντες τὴν πόλιν ἐφθασαν πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Ἀγίας Σοφίας τῶν ὑψηλῶν, ἐσχισαν διὰ πελέκειν καὶ σιδηρῶν ροπαλῶν τὰς θύρας καὶ εἰσῆλθον. Τίς θὰ δυνήθη νὰ περιγράψῃ τὴν φρικωδῶς μεγάλην εἰκόνα τῆς καταστροφῆς; τὸν φόνον τῶν ἀνδρῶν, τὴν ἀπαγωγὴν ἡμιγύμων τῶν παρθένων, τὴν ἀναίσχυντον ἀτίμωσιν τῶν γυναικῶν, τοὺς θρηνώδεις κλαυθμυρισμοὺς τῶν νηπίων, ἅτινα ἀπερριμένα ὡς ἄχρηστα ἐκυλίσθησαν εἰς τὸν πηλὸν τῶν δρόμων καὶ τὸ αἷμα, ζητοῦντα ματαίως πλέον τὴν ἀγκάλην τῆς μητρὸς τὴν ἁγίαν! Πανταχοῦ φρίκη καὶ πένθος μελανὸν καὶ μόνον ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀγίας Θεοδοσίας, ἥς ἡ ἐορτὴ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἦγετο, ἔφερε περὶ τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα ρόδων ὀρθοῦς—μειδίαμα ἐπὶ τὰ χεῖλη νεκροῦ. Πανταχοῦ φρίκη καὶ πένθος μελανὸν ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν ταῖς ψυχαῖς. Καὶ ὁ θάνατος ἀπέραντος, φορῶν σαρίκιον καὶ ἐξωσμένος σπάθην δαμασκηνήν, ἀμείλιχος ἐκάθητο ἐπὶ τῶν συντριμμάτων τοσούτου μεγαλείου.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

"Ιδρυθὶς Τμήματος Πειραιῶς.

Τὰ ἐν Πειραιεὶ μέλη τῆς Ἑταιρείας προσκληθέντα ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου συνήλθον ἐν τῷ Γυμνασίῳ καὶ ἀσμένως ἀπεδέχθησαν τὴν περὶ ἰδρύσεως ἰδίου Τμήματος ἐν Πειραιεὶ ἀπόφασιν τῆς Ἑταιρείας. Ἀμέσως γενομένων τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοῦ Τμήματος ἐξελέγη ἡ ἐπαμελής αὐτοῦ Ἑφορία ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν κ.κ. Ἰακ. Χ. Δραγάσης ὡς προεδρεύοντος ἐφόρου, Γ. Κορωναίου ὡς ἀντιπροεδρεύοντος Διον. Γ. Δάφνου ὡς γραμματέως, Ἀριστ. Παπαγεωργακοπούλου ὡς ταμίου καὶ Βαλερίου Στάη, Σωτ. Κουρῆ, Ἰω. Χ. Ἰωαννίδου ὡς ἐφόρων.

Διαλέξεις τῆς Ἑταιρείας.

Ἐν Ἀθήναις.

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Μουσικῆς Ἑταιρείας, εὐμενῶς παραχωρηθεῖσα, ἐγένετο τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἡ προαγγελθεῖσα ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἑταιρείας διάλεξις τοῦ κ. Ἰγν. Μοσχάκη περὶ τῶν Ἀγίων Τόπων. Ἡ αἰθουσα ἦτο κατὰ μέτρος ἐκλεκτοτάτου ἀκροατηρίου, ἐν ᾧ διεκρίνετο ὁ προεδρεύων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ ἔξαρχος τοῦ Ἀγίου Τάφου, καὶ ὁ παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ Β. Ἐπίτροπος. Ὁ κ. Μοσχάκης ἀφηγήθη τὰς ἐκ τοῦ προσκυνήματος τῶν Ἀγίων Τόπων ἐντυπώσεις αὐτοῦ, ἀνήγγειλε δὲ ἐξ ὀνόματος τῆς Ἑταιρείας τὴν ὑπ' αὐτῆς γενομένην πρὸ τίνος ἰδρυσιν τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς συσφίξεως τῶν πρὸς τοὺς Ἁγίους Τόπους δεσμῶν. Ἐν τέλει ὁ ρήτωρ ἐπευφημήθη ἐνθουσιωδῶς ὑπὸ τῶν παρισταμένων.

Ἐν Πειραιεὶ.

Τὴν αὐριον Κυριακὴν ὥραν 10 1/2 π.μ. ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν εργασιῶν τοῦ Τμήματος Πειραιῶς, γενήσεται ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Δημ. θεάτρου δημοσία αὐτοῦ συνεδρίασις, καθ' ἣν ὁ κ. Μοσχάκης, ἐντολῇ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, θ' ἀναπτύξῃ τὸν σκοπὸν τῆς Ἑταιρείας, θ' ἀφηγήθῃ δ' ἐπίσης παρακληθεῖς ὑπὸ τῆς Ἑφορίας τοῦ Τμήματος, τὰς ἐκ τῶν Ἀγίων Τόπων ἐντυπώσεις αὐτοῦ. Ἡ εἰσόδος ἐλευθέρη.

Συγχαρητήρια ἀρχῶν.

Τοῦ ἐπισκόπου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Ἰωάννου γράφοντες: «Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ νεύσας εἰς τὴν καρ-

δίαν ὑμῶν τε καὶ τῶν περὶ ὑμᾶς ἵνα ἀναχαιτισθῇ ἡ λυσσώδης ὁρμὴ τῶν κατὰ τῆς Ὁρθοδοξίας λύκων, ἐν σχήματι προβάτων εἰς τὴν ὁρθόδοξον ποίμνην τοῦ Χριστοῦ εἰσπληθύνων. Εἴθε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἐνισχύσῃ καὶ στερεώσῃ τὸ ἅγιον καὶ θεάρεστον ἔργον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τοῦ αἰῶνος. Ἀποστέλλομεν ὡς ἀπαρχὴν 25 δρ. ἐπιφυσασσόμενοι διὰ πλεῖονα καὶ εὐχόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ καρδίας».

Τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς ἐν Παρισίοις Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, κ. Πορφύριου γράφοντος: «Μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως σπεύδω νὰ ἐπικροτήσω ἀμφοτέραις ταῖς χερσίν, εἰς τὸ μέγα καὶ πατριωτικὸν ἔργον ὅπερ ἀνελάβατε. Ἦτο πλέον καιρὸς νὰ παύσῃ ἡ περιφρόνησις καὶ ὁ ἐξευτελισμὸς τῶν Πατρῶν καὶ ἡ προτίμησις καὶ ὁ πιθηκισμὸς τῶν ὀθελῶν. Εὐχόμεναι εἰς τὸν Μέγαν Θεὸν καὶ Σωτῆρα τῆς Ἑλλάδος, Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὃν ἡ ἐλληνικὴ διάνοια ἐδόξασεν ἐπὶ γῆς, ἵνα διανοίῃ καὶ φωτίσῃ τὰς καρδίας πάντων πρὸς ἀποδοχὴν καὶ κατανόησιν τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου, ὅπερ ἐπιδιώκει ἡ ἑταιρεία ὑμῶν, καὶ ὅπως ἐνισχύσῃ τὰ μέλη τῆς Ἑταιρείας, ἵνα εἰς πέρας αἴσιον ἀγάγῃσι τὰ πατριωτικὰ ἔργον τῆς διασώσεως τῶν Πατρῶν».

Τοῦ Νομάρχου Ἀρτῆς γράφοντος: «Ἐργον τῶντι ἀνέλαβεν ἡ Ἑταιρεία ἀπείρως ἱερὸν καὶ μέγα, ἔργον, οὗτινος τὰ ἐθνοφελῆ ἀποτελέσματα δὲν δύναται πᾶσις ἡ νὰ θεωρῇ ἐκ τῶν προτέρων ἐξίσφαλισμένα, ἔχων ὡς ἐχέγγυα τὸ ἐμπνευσμένον πρόγραμμα αὐτῆς καὶ τὰ ἐπιφανῆ ὀνόματα τῶν ἀναλαβόντων τοιοῦτον εὐγενῆ ἀγῶνα». — Τοῦ Νομάρχου Ζακύνθου γράφοντος: «Σπεύδω νὰ διαβεβαιώσω ὑμᾶς ὅτι ἐκθύμως θέλω ἐργασθῇ εἰς τὴν διάδοσιν τῶν ἀρχῶν τῆς Ἑταιρείας ταύτης, θεωρῶν καθῆκον ἐμὸν νὰ συντελέσω εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς». — Τοῦ Νομάρχου Τρικκαλῶν ἐπικροτοῦντος: «Εἰς τὸν ἐθνικοσκόπον τῆς Ἑταιρείας καὶ μετὰ τῶν ἐγκαρδίων συγχαρητηρίων τοῦ ἐπὶ τῇ ἐθνικωτάτῃ αὐτῆς δράσει ἀποστέλλοντος ἀξιολόγους ὑπὲρ ἐπιτυχίας συμβουλίας». — Τοῦ Νομάρχου Λαρίσης γράφοντος: «Πιστεύσατε ἐπὶ τὴν βαθυτάτην μου ἐκτίμησιν καὶ ζητήσατε, ὅτι δύναμαι νὰ παράσχω ὑπὲρ εὐδοκίας τοῦ ἔργου, ὑπὲρ οὗ τόσον πατριωτικῶς μοιθεῖ ἡ ὑμετέρα Ἑταιρεία καὶ ὑποδεικνύοντος λίαν κατόλληλα μέσα ἐνεργείας». — Τοῦ Νομάρχου Ἀχαΐας γράφοντος: «Ἐπικροτῶν καὶ ἐγὼ τῷ ἔργῳ καὶ τῇ ἐπιβολῇ τῆς Ἑταιρείας παρακαλῶ νὰ με διαθέτετε εἰς ὅ,τι με θεωρήσετε χρήσιμον ἐπὶ τούτῳ». — Τοῦ Νομάρχου Καρδίτσας ἀποστέλλοντος ἐνθέρμους εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τῶν Πατρῶν καὶ ἐπιλέγοντος: «Ὅντως ἐκτός πάσης ἀμφιβολίας καίτοι ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς Ἑταιρείας εἶνε ἱερὸς, καὶ δέον ὅπως συντελέσῃ πᾶσις, πάσῃ δυνάμει, ἀφοῦ ἐπιδιώκει τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁρησκευτικοῦ φρονήματος καὶ τὴν ἐπίρρυσιν τῆς Ἑθνικῆς ἰδέας». — Τοῦ Νομάρχου Ἀργολίδος γράφοντος: Κατανοοῦντες πληρέστατα τὸν εὐγενῆ καὶ πατριωτικώτατον σκοπὸν, ὃν ἡ Ἑταιρεία ἐπιδιώκει καὶ συμμεριζόμενοι ἐξ ὁλοκλήρου τὰ ἐν τῷ προγράμματι αὐτῆς διαλαμβανόμενα θέλωμεν συντελέσει κατὰ δυνάμιν εἰς τὴν ὅσον ἐνεστὶ εὐρύτεραν διάδοσιν τῶν ἀρχῶν αὐτῆς πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ὁρησκευτικοῦ καὶ τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος». — Τοῦ Νομάρχου Λακωνικῆς γράφοντος: «Εὐφροσύνης ἐδέχθην καὶ μετ' ἀγαλλιᾶσεως ἀνένυνον τὸ πρόγραμμα καὶ τὴν σειρὰν τῆς Ἐφημερίδος τὰ Πάτρια τῆς ὑπερόχου Ἑταιρείας ὑμῶν, ἥς ἐκαίρω τὸν ἅγιον σκοπὸν καὶ συγχαίρω ὀλοφύως τοὺς ἐργάτας ἔργου ὑψογημένου παρὰ τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον εὐλογῶ ἐφ' ὅρου ζωῆς καὶ παραδίδω εἰς τὰς εὐλογίας τῆς Ἑλλήν. κοινωνίας ἐφ' ὅσον αἱ ἀσθενεῖς μου δυνάμεις δύνανται νὰ ἐκτείνωνται». — Τοῦ Νομάρχου Μεσσηνίας ἐκφράζοντος ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τῶν Πατρῶν τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Νομαρχίας «οἷτινες θὰ γίνωσιν ἀπόστολοι τῆς ἰδέας καὶ τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκει ἡ Ἑταιρεία». — Τοῦ Νομάρχου Ἀρκαδίας γράφοντος: «Συνομολογῶ δ' ὅτι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως (τῶν Πατρῶν) ἐπιδείκνυται ἀριεθλῶς ἡ ἱερὰ καὶ ὑψηλὴ σκοπός, ὃν ἀνέλαβεν ἡ ὑμετέρα Ἑταιρεία, ἐφ' ᾧ καὶ θέλω, ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοί, συνεργασθῇ εἰς πᾶν ὅ,τι συντελεστικὸν εἰς τὴν εὐδόξωσιν τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ ὁρησκευτικοῦ καὶ ἐθνικοῦ φρονήματος, ὅπερ ὑπόκειται ἀσφαλῶς ἡ εὐρεῖα διάδοσις τῆς κηρυττούσης τὸν ἀληθῆ λόγον τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος ἐφημερίδος τῶν Πατρῶν».

Τοῦ Δημάρχου Στρατιῶν «ἐξαίροντος τὸν ὑψηλὸν σκοπὸν τῆς Ἑταιρείας καὶ εὐχομένου, ὅπως ἡ θεῖα πρόνοια εὐδοκίῃσιν εὐεργετήσῃ τὸ ἔργον αὐτῆς ἐπ' ἀγαθῇ τῆς Ἑλλ. φυλῆς, ἥτις ἀπόλυτον ἀνάγκην ἔχει ν' ἀνατραφῇ ἐλλήνοσπεύς καὶ συμφώνως μετὰ τὴν πατροπαράδοτον θρησκείαν καὶ γλώσσαν ἡμῶν». — Τοῦ Δημάρχου Ἀπειρανθίας ἐκφράζοντος τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τῶν συνδημωτῶν τοῦ καὶ ἐπιλέγοντος: «Ὁ ἀγὼν ὃν ἀνελάβατε εἶνε εὐγενὴς καὶ πατριωτικὸς διότι κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην ἡ Ἑλλὰς διατρέχει ὑπὸ ἐθνικὴν ἐποψὴν ἐπιφαλὲς στάδιον». — Τοῦ Δημάρχου Κορινθίας γράφοντος: «Ἐπὶ τῷ εὐνοσώτηρῳ σκοπῷ, ὃν ὁμοθυμῶς ἐπικροτοῦμεν ἅτε τεῖνοντι εἰς τὴν ἐξυπρέτησιν καὶ πραγμάτωσιν ὑψίστων ἐθνικῶν ιδεῶν καὶ ὑποστήριξιν τῆς πατρίδος θρησκείας, καὶ γλώσσης, τοῦ χειμῆλιου τούτου τῆς ἱερᾶς παρακαταθήκης, συγχαίροντες ὑμῖν ἐκφράζομεν ἐπὶ τούτῳ τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν ἐξ ὀνόματος ἀπάντων τῶν συνδημωτῶν μου».